

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1911/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.IV.37.674/2023/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] Az indítványozó jogi képviselője (Győző és Lencs Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd dr. Győző Gábor) útján terjesztett elő alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján, amelyben kérte a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.IV.37.674/2023/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítvány szerint a bírói döntés sérti az Alaptörvény VI. cikkének (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikkének (1) bekezdését.
- [2] 1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következőképpen foglalható össze.
- [3] 1.1. Az indítványozó török állampolgár, 1985 óta él Magyarországon, 1990-ben szerzett bevándorolt státuszt. Az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság 2021. április 21. napján a nemzetbiztonság „súlyos sértése vagy veszélyeztetése” miatt az Európai Unió területéről Törökország területére kiutasította, és öt év beutazási és tartózkodási tilalmat rendelt el az indítványozóval szemben. A Fővárosi Törvényszék 2021. június 15. napján a határozatot megsemmisítette, arra hivatkozással, hogy az Alkotmányvédelmi Hivatal a kiutasításra és a beutazási és tartózkodási tilalomra vonatkozó javaslatában nem jelentette ki egyértelműen, hogy a nemzetbiztonság sértését vagy veszélyeztetését tekinti-e fennállónak, és hogy súlyosnak ítéli-e a fennálló helyzetet. Mivel az Alkotmányvédelmi Hivatal átirata szerint az indítványozó tartózkodása nemcsak veszélyezteti, de súlyosan sérti is Magyarország

nemzetbiztonságát, az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság az indítványozó bevándorolt státuszát 2021. december 22. napján visszavonta. A fellebbezés folytán másodfokú szervként eljáró Főigazgatóság 2022. április 22. napján az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A Fővárosi Törvényszék az indítványozónak a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt benyújtott keresetét 2022. szeptember 15. napján elutasította. A Kúria 2022. november 30. napján az indítványozó felülvizsgálati kérelmének a befogadását megtagadta.

- [4] Az indítványozó 2023. február 2. napján együttélési célú tartózkodási engedély iránti kérelmet, valamint azzal egyidejűleg a kérelem Magyarország területén történő benyújtásának engedélyezése iránti méltányossági kérelmet nyújtott be az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Budapesti és Pest Vármegyei Regionális Igazgatóságánál (a továbbiakban: elsőfokú hatóság). Kérelme magyarországi előterjesztését kivételes méltánylást érdemlő körülményként azzal indokolta, hogy 1985 óta él Magyarországon, házastársa magyar állampolgár, velük élő magyar nagykorú gyermekük egyetemi tanulmányokat folytat, így ha a kérelem benyújtása céljából Törökországba utazna, bizonytalan időre elszakadna a családjától és eltartásukról sem tudna gondoskodni.
- [5] Az elsőfokú hatóság 2023. február 10. napján kelt 106-1-10536/4/2023-T. számú végzésében a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) 17/A. § (1) bekezdés *a*) pontja, (2) bekezdése és (3) bekezdés *a*) pontja alapján az indítványozó kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasította, mert az indítványozó nem igazolt olyan kivételes méltánylást érdemlő körülményt, amely a kérelem magyarországi benyújtását indokolná.
- [6] Az indítványozó az elsőfokú hatóság döntése ellen fellebbezéssel élt, amelyben családjegyesítésre hivatkozott kivételes méltánylást érdemlő körülményként. Azt állította, hogy a kérelmezési célú kiutazás azért kivételes méltánylást érdemlő körülmény, mert önhibáján kívül szűnt meg több évtized után a jogszerű tartózkodási jogcíme. Álláspontja szerint továbbá a külképviseleti kérelmezés időtartama a gyakorlatban meghaladja a jogszabály szerinti 21 napot. Az indítványozó új tényként hivatkozott arra, hogy származási helyén a 2023. február 6-i földrengésben lakóháza lakhatatlanná vált.
- [7] A másodfokú hatóságként eljáró Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság 2023. április 26. napján kelt 106-T-17631/1/2023. számú végzésében az elsőfokú végzést helybenhagyta. Indokolása szerint nem alapozza meg a belföldi kérelmezést sem az, hogy az indítványozó származási országába való visszautazása megszakítaná a magyar állampolgár házastársával és nagykorú gyermekével a kapcsolatot, sem pedig az, hogy az indítványozó gondoskodik felesége és nagykorú gyermeke eltartásáról, mert úgy nyilatkozott, hogy a felesége is folytat keresőtevékenységet. Rámutatott, hogy az indítványozónak lehetősége van kérelmét a származási országában működő

külképviselőten benyújtani, amelyet – a mellékletek maradéktalan csatolása esetén – határidőben elbírálnak, az indítványozó távolléte így nem jár helyrehozhatatlan következményekkel és a családi kötelekeket sem szakítja meg.

- [8] 1.2. Az indítványozó ezt követően a másodfokú döntés bírósági felülvizsgálatát kérte. A Fővárosi Törvényszék 2023. szeptember 14. napján meghozott 11.K.702.085/2023/6. számú ítéletével a keresetet elutasította.
- [9] A jogerős ítélet szerint az indítványozó alappal hivatkozott arra, hogy a másodfokú hatóság nem értékelte végzésében a fellebbezésben állított új tényt, azonban ez a Harmtv. 87/M. § (1) bekezdésébe ütköző eljárási jogszabálysértés nem hatott ki az ügy érdemi elbírálására, mert a származási országban történő kérelmezéshez nem szükséges, hogy az indítványozó ott ingatlannal rendelkezzen. Az elsőfokú bíróság nem találta különös méltánylást megalapozó körülménynek, hogy az indítványozó visszautazása esetén nem tud saját ingatlanában tartózkodni.
- [10] A jogerős ítélet a Harmtv. 17/A. § (2) bekezdésének értelmezésével kapcsolatban rámutatott továbbá, hogy csak azt lehet a belföldi kérelmezést megalapozó kivételesen méltányolható körülménynek tekinteni, ami a harmadik országbeli állampolgárnak nem felróható okból következett be, és a külképviselőti kérelmezést akadályozza. Az elsőfokú bíróság szerint az indítványozónak a származási országban történő kérelmezés miatt rövid időre megszakadna fizikai kapcsolata a feleségével és a nagykorú gyermekével, ezt azonban nem kivételes méltánylást érdemlő körülményként, hanem az ügyintézés felmerülő érdeksérelemként értékelte, amely nem okozhat sérülést a családi kötelekekben.
- [11] 1.3. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a 2024. január 17-én hozott Kfv.IV.37.674/2023/5. számú ítéletével a Fővárosi Törvényszék ítéletét hatályában fenntartotta. Rögzítette, hogy az első fokon eljáró bíróság határozatát jogszabálysértés nélkül hozta meg, az ítéleti indokolásban foglaltakat megfelelőnek ítélte.
- [12] 2. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett panaszában a Kúria Kfv.IV.37.674/2023/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alaptörvény VI. cikkének (1) bekezdése, valamint a XXVIII. cikkének (1) bekezdése alapján.
- [13] 2.1. Az indítványozó a VI. cikk (1) bekezdés állított sérelmével összefüggésben előadta, hogy sem az elsőfokú bíróság, sem a Kúria nem észlelte, hogy az ítélete következményeként szükségszerűen sérülhet az indítványozó családi együttéléshez és magánélethez fűződő alapvető joga, és ezért nem vizsgálta, hogy – a közérdeket és az egyén érdekeit mérlegelve – szükséges és arányos-e az indítványozó családi együttéléshez fűződő jogának ilyen irányú és tárgyú korlátozása. Az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJEE) 8. cikkét érintő eljárás során a döntés

jogszerűségének feltétele a szükségességi, arányossági vizsgálat elvégzése, az indítványozó meglátása szerint pedig az EJEE 8. cikke kapcsán az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) által kialakított joggyakorlat közvetlenül hivatkozható az Alkotmánybíróság előtt a VI. cikk (1) bekezdésének vélt sérelme esetén.

- [14] Az indítványozó az EJEB gyakorlatával alátámasztva sérelmezte, hogy az eljáró hatóságok és bíróságok nem tették mérlegelés tárgyává az indítványozó szociális és kulturális kötődését az országhoz, illetve azt, hogy már 39 éve az országban él és magyar családtagjai vannak. Ténybelileg felületesebbnek látja továbbá azt az érvelést, hogy csak rendkívül rövid időre szakadna meg a családi életközösség, mert a kérelmezés akár évekre is elhúzódhat. Úgy vélte az indítványozó, hogy sem a jogerős ítélet, sem a kúriai ítélet nem vizsgálta körültekintően az Üner-kritériumokat, és nem vette figyelembe az indítványozó „*settled migrant*” státuszát sem, amelyből kifolyólag csak nagyon súlyos indokok alapozhatták volna meg az indítványozó országelhagyásra kötelezését.
- [15] 2.2. Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria ítélete a tisztességes eljáráshoz való jogot az indokolási kötelezettség nem megfelelő teljesítése miatt sérti. Meglátása szerint a jogerős ítéletet az elsőfokú bíróság olyan jogi érvelésre alapította, amelyre a hatóságok a döntéseikben, illetve a védiratban egyáltalán nem hivatkoztak, vagy csak a védiratban hivatkoztak, a döntésekben nem, így ezen érvekre az indítványozónak nem volt módja észrevételeket tenni, illetve kifejtenie a saját álláspontját. Ezeket az aggályokat az indítványozó a felülvizsgálati eljárásban felvetette, de azokra a Kúria érdemben nem reagált.
- [16] Az indítványozó úgy véli, szükséges az Alkotmánybíróság állásfoglalása abban a kérdésben, hogy a korábban más típusú ügyek, eljárások kapcsán a felek nyilatkozatainak való túlterjeszkedés esetére kidolgozott gyakorlata mennyiben alkalmazható analógia útján a jelen ügyre, illetve a jelen ügghöz hasonló tényállásokra.
- [17] 3. Az Abtv. 27. § (1) bekezdésében foglaltak szerint, az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [18] Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenekeelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek.

- [19] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó jogi képviselője a Kúria végzését 2024. január 29-én vette át, a beadványt pedig 2024. március 28. napján, határidőben nyújtotta be elektronikus úton az elsőfokú bíróságra.
- [20] A kérelem a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek eleget tesz: az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, a sérelmezett bírói döntést, indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, valamint kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg az ítélet alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt.
- [21] A Kúriának a törvényszéki ítéletet hatályában fenntartó ítélete az Abtv. 27. § értelmében az ügy érdemében hozott döntésnek minősül, így alkotmányjogi panasszal támadható.
- [22] Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó mint az alkotmányjogi panaszra okot adó közigazgatási peres eljárás felperese, jogosultnak és érintettnek is tekinthető.
- [23] Tekintettel arra, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában az alapügyben hozott jogerős törvényszéki ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kifejezetten nem kérte, az Alkotmánybíróság az indítványhoz kötöttség miatt kizárólag a Kúria döntését, illetve az indítványozónak a Kúria döntésére vonatkozó kifogásait vizsgálhatta. Nem vizsgálhatta ezért az Alkotmánybíróság azon indítványi elemet sem, amelyet az elsőfokú bíróságnak a felek kérelmein való túlterjeszkedésével kapcsolatban állított az indítványozó.
- [24] Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése az alkotmányjogi panasz szempontjából Alaptörvényben biztosított jogoknak tekinthetőek, ekként azokra (az egyéb feltételek teljesülése esetén) alapozható alkotmányjogi panasz.
- [25] 3.2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [26] 3.2.1. A VI. cikk (1) bekezdésével összefüggésben az indítványozó alkotmányjogi panaszában sérelemként fogalmazta meg, hogy a Kúria mérlegelése során elmulasztotta az EJEE 8. cikke kapcsán kialakított strasbourgi joggyakorlat által megkövetelt szükségességi, arányossági vizsgálat elvégzését. Sérelmezi, hogy nem vizsgálták körültekintően az Üner-kritériumokat, továbbá nem vették figyelembe az indítványozó „*settled migrant*” státuszát.

- [27] Az indítványozó ismertette az EJB gyakorlatát, az okfejtése azonban tartalmilag a számára kedvezőtlen ítélet, illetve a bíróság mérlegelésének kifogásolására irányult. A ténykérdések mérlegelése azonban a bíróság hatáskörébe tartozik.
- [28] Az Alkotmánybíróság már több ügyben kimondta, hogy a bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi – vélt vagy valós – jogsérelem orvoslása eszközének, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb eszközzel már nem orvosolható {lásd például: 3457/2021. (XI. 3.) AB határozat, Indokolás [27]}.
- [29] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a Kúria részletesen ismertette a döntésében a Harmtv. 17. §-ához kapcsolódó kúriai joggyakorlatot. Rögzítette, hogy kivételes méltánylást érdemlő körülményként a jogszerű tartózkodási célon túlmutató indokra kell hivatkoznia a kérelmezőnek, továbbá a különös méltánylást érdemlő körülmények nevesítése (megjelölése) és valóságtartalmuk igazolása a kérelmezőt terheli. Ebből pedig az következik, hogy az indítványozónak nem elegendő valamely általa kivételes méltánylást érdemlő körülményre hivatkoznia, azt is bizonyítania kell, hogy az nem felróható okból következett be, és akadályozza a kérelem általános feltételeknek megfelelő benyújtását, ami a panaszolt esetben elmaradt (Kúriai ítélet, Indokolás [35], [37], [38]).
- [30] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványnak az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése sérelmét állító eleme sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel, ezért az indítvány ebben a vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos követelmények egyikének sem.
- [31] 3.2.2. Az Alkotmánybíróság az indítványnak a XXVIII. cikk (1) bekezdését érintő elemével kapcsolatban hasonló következtetésre jutott.
- [32] Az indítványozó a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét a Kúria ítéletével összefüggésben amiatt látta megvalósulni, hogy a Kúria – meglátása szerint – nem reagált a felülvizsgálati kérelemben rögzített azon sérelmére, miszerint az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a felek kérelmein, megsértve ezzel az indokolási kötelezettségét.
- [33] Az Alkotmánybíróság rámutat: az indítványozó a fentiekkel összefüggésben kizárólag olyan mérlegelési, bizonyíték-értékelési kérdéseket kifogásol, amelyek vizsgálata nem alkotmányossági kérdés, ekként az Abtv. 29. §-a alapján szintén nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint

nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e (lásd például: 3095/2021. (III. 12.) AB végzés, Indokolás [26]). „Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}. „Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}.

- [34] Az Alkotmánybíróság továbbá rámutat, hogy a felek kérelmein való túlterjeszkedéssel kapcsolatos indítványozói állítást a Kúria megvizsgálta és részletesen megindokolta (Kúriai ítélet [47]). A Kúria rögzítette, hogy „[a] bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes a megelőző eljárásban bizonyította-e azt, hogy ő gondoskodik egyedül a felesége és nagykorú gyermeke tartásáról, így a kérelmezés érdekében való kiutazása ellehetetlenítené a család megélhetését. Ezt a jogerős ítélet [15] bekezdésében megtette, amikor nem csak rögzítette, hogy a felperes e tényt nem bizonyította, hanem e ténymegállapítását alá is támasztotta, és számot adott arról, hogy milyen, a megelőző eljárásban keletkezett bizonyítékok alapján jutott erre a következtetésre” (Kúriai ítélet [43]). Összegezve megállapította, hogy „[a]z elsőfokú bíróság nem terjeszkedett túl a kereseti kérelem és a védirat keretein” (Kúriai ítélet [45]).
- [35] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság az indítvány a XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét állító eleme tekintetében is arra a megállapítására jutott, hogy sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel, ezért az indítvány ebben a vonatkozásban sem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos követelmények egyikének sem.
- [36] 4. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapulvételével az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Abtv. 29. § illetve Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében foglaltakra is, visszautasította.

Budapest, 2024. december 17.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró